

RYSZARD SKRZYNIARZ^{*} – LUBLIN

ARCHIWUM PARAFIALNE W BIELINACH

Parafię Bieliny¹, leżącą na południowym stoku Gór Świętokrzyskich, erygował biskup krakowski Jakub Zadzik 30 października 1637 r., zaś biskup Tomasz Oborski, sufragan krakowski, 14 czerwca 1643 r. konsekrował kościół w Bielinach². Parafia Bieliny należała do diecezji krakowskiej do 1805 r., kiedy to papież Pius VII erygował diecezję kielecką³. Ta zaś została zniesiona 30 VI 1818 r., a wówczas parafia Bieliny znalazła się w diecezji sandomierskiej⁴, pozostając w jej granicach do 1925 r., kiedy to ponownie znalazła się w diecezji kieleckiej, będąc w jej granicach do obecnej chwili. Parafia Bieliny należała do dekanatu bodzentyńskiego, będąc w ramach diecezji

^{*} RYSZARD SKRZYNIARZ, dr, urodzony w 1964 r., doktorat w 1998 r., adiunkt w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, redaktor czasopisma „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”.

¹ Nazwa własna miejscowości to Bieliny, składającej się z Bielin Kapitulnych i Poduchownych, natomiast w dokumentach spotyka się również następujące nazwy: Bieliny Opatowskie lub Bieliny Kieleckie – to w celu rozróżnienia, gdyż na terenie diecezji sandomierskiej były również Bieliny koło Opoczna (dekanat Skrzywno).

² *Visitatio interna et externa ecclesiarum praepositorum, parochialium, hospitalium et aliorum beneficiorum in decanatus Bodzentinensi ac Kunoviensi consistentium per me Venceslaum Hieronymum de Bogusławice Sierakowski, pro tunc episcopum Cestrensem, [...] praevius litteris innotescensialibus via cursoria per R.D. Decanos directis anno 1738 die 29 Julii inchoata et successive anno 1739 die 14 mensis Junii terminata et peracta*, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, AV 27, k. 55; R. S k r z y n i a r z, *Bieliny w dobrach biskupów krakowskich*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 73 (2000) s. 399-406.

³ Diecezja kielecka była erygowana 13 VI 1805 r. przez papieża Piusa VII, utworzona 30 IX 1807 r. (po ogłoszeniu bulli papieskiej), a zniesiona 30 VI 1818 r. Ponownie została erygowana 28 XII 1882 r. przez papieża Leona XII; zob. D. O l s z e w s k i, *Kielecka diecezja*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 1396-1399.

⁴ Papież Pius VII zniósł diecezję kielecką, a jej stolicę i kapitułę przeniósł do Sandomierza, który na mocy bulli *Ex imposita nobis* z 30 VI 1818 r. został stolicą nowej diecezji sandomierskiej; zob. B. K u m o r, *Granice metropolii i diecezji polskich (966-1939)*, Lublin 1969, s. 230-232.

krakowskiej, następnie do opatowskiego, a od 1925 r. należy do dekanatu daleszyckiego⁵.

W archiwum parafialnym w Bielinach znajdują się: księgi metrykalne, księga zatytułowana *Kronika parafialna*, plan dóbr ziemskich, współczesne dokumenty i pisma władz diecezjalnych i państwowych oraz katalog zabytków kościoła i cmentarza w Bielinach.

Księgi metrykalne z parafii Bieliny to: ochrzczonych od 1865 r., zaślubionych od 1867 r., zmarłych od 1871 r., prowadzone do dnia dzisiejszego⁶.

Księga rękopiśmienna zatytułowana *Kronika parafialna*, jest raczej kopiarzkiem dokumentów z lat 1850-1950, a dopiero od 1994 r. jest ona kroniką parafii Bieliny. Została założona po 24 kwietnia 1925 r., gdyż tę datę nosi akt erekcyjny III Zakonu pod wezwaniem i opieką św. Józefa Oblubieńca, wpisany do niej tą samą ręką co i inwentarz z 1889 r. Za założeniem jej przed rokiem 1925 przemawia również miniatura przedstawiająca kościół w Bielinach bez wieży, która została rozebrana w okresie międzywojennym. Księga jest formatu 4° i została oprawiona w tekturową oprawę. Początek księgi posiada paginację z czasu jej założenia, a w miarę wprowadzania nowych wpisów nadawano nową numerację stron. Niezapisane strony w *Kronice* to: 20, 27-28, brak jest stron 33-34.

Na karcie ochronnej księgi znajduje się jej tytuł: *Kronika parafialna* i kolorowa miniatura przedstawiająca kościół w Bielinach bez wieży⁷. Od strony pierwszej rozpoczyna się odpis inwentarza (bez tytułu) z 31 lipca 1889 roku⁸. Następuje w nim opis fundacji kościoła, jego stanu obecnego, zakrystii, ołtarzy, ambony, chóru, organów, dzwonnicy, kaplic, cmentarza przy kościele, cmentarza grzebalnego, utensyliów kościelnych (srebro, miedź, mosiądz, cyna), aparatów kościelnych, książek kościelnych, metryk kościelnych, utensyliów z drewna, dokumentów kościelnych, następnie został sporządzony opis budynków probostwa: plebanii, piwnic, zabudowań ekonomicznych, okólników, stodoły, spichlerza i wikariatu⁹. Jest to prawdopodobnie protokół przedwizytacyjny z dołączonym doń inwentarzem, który poświadczyli: proboszcz parafii Bieliny ks. Walenty Pękalski¹⁰, prezes dozoru Paweł Krzos i członkowie: W. Wójcik, A. Ziach, L. Nowakowski. Cały dokument wraz z inwentarzem został poświad-

⁵ D. Olszewski, *Wstęp i historia parafii*, w: *Katalog duchowieństwa i parafii diecezji kieleckiej*, Kielce 1999, s. 227.

⁶ O księgach metrykalnych zob. także w: *Katalog duchowieństwa i parafii*, s. 227.

⁷ Wieża została rozebrana w okresie międzywojennym (parafianie zbierali pieniądze na rozbiorę wieży, grożącej zawaleniem), a odbudowana została w 1999 r. przez ks. proboszcza Jana Tusienia przy wsparciu parafian.

⁸ *Kronika parafialna*, s. 14.

⁹ Tamże s. 1-14.

¹⁰ Ksiądz Walenty Pękalski, proboszcz parafii Bieliny w latach 1859-1893, przyczynił się do ufundowania dzwonu w 1876 r., z funduszy parafian odnowił kościół wewnątrz i na zewnątrz w 1879 r., a w 1886 r. wybudował drewnianą plebanię, zaś w 1887 r. kościół pokrył żelazną blachą. Został

czony przez dziekana dekanatu opatowskiego 20 września 1889 r. ks. Władysław Fadalewskiego, zaś Konsystorz Generalny Diecezji Sandomierskiej przyjął go w Sandomierzu 16/28 września 1889 r. podpisem sędziego surogata ks. Sokalskiego.

Według inwentarza w 1889 r. w archiwum parafialnym w Bielinach znajdowały się następujące dokumenty: metryki kościelne¹¹: narodzonych – prowadzone od 1637¹² r. – ksiąg dwie; zaślubionych – od 1637 r. – ksiąg dwie; zmarłych – od 1637 r. do 1797 r. – ksiąg dwie; a także „akta cywilno-religijne”¹³ od 15 sierpnia 1810 r., oddzielnie narodzonych, zaślubionych i zmarłych, aż do 1 stycznia 1826 r. Od 1826 r. aż do 1889 r. prowadzone były księgi urodzonych, zaślubionych i zmarłych. Wszystkich ksiąg, jak zapisano, było 35.

Oprócz tego były 4 dokumenty kościelne¹⁴, a mianowicie: akt erekcyjny kościoła bielińskiego, na pergaminie z dwoma pieczęciami na wosku w puszkach blaszanych przez biskupa Jakuba Zadzika 30 października 1637 r. wydany, a przez kapitułę katedralną krakowską 2 lutego 1638 r. potwierdzony, w aktach grodzkich sandomierskich 22 czerwca 1800 r. dotowany pod numerem 234 – przywilej¹⁵ na pergaminie z dwoma pieczęciami, potwierdzony przez Piotra Gembickiego, biskupa krakowskiego 28 czerwca 1649¹⁶ r.; dokument konsekracji kościoła bielińskiego z 14 czerwca 1643 r. na „małym pergaminie”; wykaz kapitałów kościoła parafialnego w Bielinach wydany 26 marca 1888 r.

Sporządzając inwentarz zapisano: „Nadmienia się, że w Archiwum Kościoła Bielińskiego znajdowały się różne dowody korespondencji z władzami rządowymi, władzą diecezjalną i innymi, zacząwszy od śp. biskupa Górskiego¹⁷, Burzyńskiego¹⁸ i nominata Bąkiewiczza – i dalej plik takowych jest sztuk

pochowany na miejscowym cmentarzu. Zob. *Kronika parafialna*, s. 1-2, 12; J. W i ś n i e w s k i, *Dekanat opatowski*, Radom 1907 (reprint Kielce 2000), s. 18.

¹¹ *Kronika parafialna*, s. 11.

¹² W *Kronice* jest data 1767, ale jest to prawdopodobnie pomyłka spowodowana przez przepisującego (jak niżej patrz przypis 16), skoro pozostałe księgi metrykalne pochodzą z 1637 r.

¹³ Akta stanu cywilnego parafii rzymskokatolickiej Bieliny z lat 1810-1877 znajdują się w Archiwum Państwowym w Kielcach; *Archiwum Państwowe w Kielcach i jego oddziały w Jędrzejowie, Pińczowie i Starachowicach. Przewodnik po zasobie archiwalnym*, opracowanie zbiorowe pod kierunkiem S. Marcinkowskiego, Warszawa-Łódź 1993, s. 120.

¹⁴ *Kronika parafialna*, s. 12

¹⁵ Prawdopodobnie chodzi tu o nadanie przez biskupa Piotra Gembickiego gruntu wraz z domem dla organisty kościoła w Bielinach.

¹⁶ Błędnie zapisano 1694, w tym czasie biskup Piotr Gembicki nie mógł wystawić dokumentu, gdyż już nie żył († 14 VII 1657).

¹⁷ Biskup Wojciech Jan Górski (de Boża Wola Górski), urodzony 21 III 1739 r. w Zakliczewie k. Makowa Mazowieckiego, zmarł 1 II 1818 r. w Kielcach. W 1805 r. został pierwszym biskupem nowo utworzonej diecezji kieleckiej, rządy objął w diecezji w 1807 r., a sakrę przyjął w 1809 r.; zob. T. W r ó b e l, *Górski Wojciech Jan*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 5, Lublin 1989, kol. 1391.

razem 24 – nadto są dowody indultów do małżeństw i rachunków pokładnego¹⁹.

Ponadto w *Kronice* znajdują się odpisy dokumentów z 1850 r. i za lata 1924 do około 1950:

1. Akt erekcji III Zakonu pod wezwaniem i opieką św. Józefa Oblubieńca z 24 kwietnia 1925 roku, wystawiony przez Br. Fidelisa ze Starej Łomży OMC²⁰. [Dokument wpisany tą samą ręką co inwentarz z 1889 r.].

2. Kraków, 18 stycznia 1949 r., Komisarz ds. III Zakonu św. Franciszka, Krakowska Prowincja OO. Kapucynów²¹. [Dokument dopisany później, prawdopodobnie w latach 1945-1953.].

3. Opatów, 12/24 kwietnia 1850 r., nr pisma 4864; do Dozoru Kościelnego parafii Bieliny. Naczelnik Powiatu Opatowskiego zawiadamia, że na administratora wakującego beneficjum w Bielinach przeznaczony został ks. Tomasz Wilczyński, dotychczasowy komendant kościoła filialnego w Suchedniowie²². [Ostatni dokument wpisany tą samą ręką co inwentarz z 1889 r.].

4. Sandomierz, 12 grudnia 1924 r., Marian Józef Ryx, biskup sandomierski, uznaje „altare privilegiorum perpetuum quotidianum” ołtarzy kościoła bielińskiego²³.

5. Kielce, 6 września 1945 r., Kuria Diecezjalna Kielecka, wikariusz generalny ks. Kazimierz Dworak, znosi dekret z 27 IX 1941 r. uznający jako ołtarze „privilegium perpetuum” ołtarza Przemienienia Pańskiego, a uznaje ołtarz główny jako „altare privilegium quotidianum perpetuum”²⁴.

6. Kielce, 1 czerwca 1944 r., Kuria Diecezjalna w Kielcach powiadamia, że w 1920 r. biskup sandomierski Marian Ryx, na mocy przywileju Stolicy Apostolskiej dokonał redukcji mszy św. za zmarłych dobrodziejów parafii Bieliny do jednej rocznie w miesiącu listopadzie. Dekret ten zachowuje moc po przyłączeniu Bielin do diecezji kieleckiej. Podpisali wikariusz generalny ks. Piotr Kałwa i notariusz ks. Tomasz Wróbel²⁵.

7. Bieliny, 8 czerwca 1947 r., proboszcz parafii Bieliny ks. Bolesław Rydzy, w niedzielę oktawy Bożego Ciała eryguje Ognisko Apostolstwa Modlitwy przy kościele parafialnym św. Józefa Oblubieńca NMP²⁶.

¹⁸ Biskup Adam Prosper (imię zakonne) Burzyński OFMRef, urodził się 13 VII 1755 w Wojakowie k. Brzeska, zmarł 9 IX 1830 r. w Sandomierzu, organizator diecezji sandomierskiej. W 1819 r. otrzymał nominację na biskupa sandomierskiego; zob. G. W i ś n i o w s k i, *Burzyński Adam*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 2, Lublin 1985, kol. 1233.

¹⁹ *Kronika parafialna*, s. 14.

²⁰ Tamże, s. 15.

²¹ Tamże, s. 15.

²² Tamże, s. 16.

²³ Tamże, s. 17-18.

²⁴ Tamże, s. 18.

²⁵ Tamże, s. 19.

²⁶ Tamże, s. 21.

8. Kraków, 28 września 1948 r., Br. Bernard Przybylski, prowincjał polski OP, ustanawia ks. Bolesława Rydzego moderatorem Żywego Różańca w parafii Bieliny²⁷.

9. Kielce, 11 marca 1948 r., biskup kielecki Czesław Kaczmarek, eryguje w parafii Bieliny Rycerstwo Maryi Niepokalanie Poczętej – „Militiae Immaculatae BVM”²⁸.

10. Rzym, 5 czerwiec 1948 r., Fr. Beda M. Hesse, potwierdza działalność Rycerstwa Maryi Niepokalanie Poczętej, i jego moderatora ks. B. Rydzego²⁹.

11. Kraków, 24 lutego 1949 r., kard. Adam Stefan Sapieha, arcybiskup krakowski, potwierdza udzielenie odpustów kościołowi w Bielinach na św. Józefa (19 III) i święto Wstawiennictwa Najświętszej Marii Panny w niedzielę podczas oktawy Wszystkich Świętych (BVM de Suffragio)³⁰.

12. Pod spodem dopisano prawdopodobnie po 1950 r. [Kielce, b. daty], Wikariusz generalny Jan Jaroszewicz wyjaśnia, że odpusty są nadane po wieczne czasy, choćby dokument nadania został utracony lub zniszczony, według reskryptu Św. Penitencjarii Apostolskiej z 25 X 1950 roku³¹.

13. Kielce, 16 maja 1949 r., ustanowienie w parafii Bieliny Koła Krucjaty Eucharystycznej Ministrantów³².

14. Kielce, 31 października 1947 r., Urząd Wojewódzki Kielecki powiadamia o wpisaniu kościoła parafialnego w Bielinach do rejestru zabytków województwa kieleckiego 31 X 1947 r. pod numerem 61. Podpisał Wojewódzki Konserwator Zabytków A. Oleś³³.

Na stronach 30 do 31 *Kroniki parafialnej* zostały spisane inskrypcje znajdujące się w kościele parafialnym w Bielinach. Natomiast na stronach od 32 do 38 (brak stron 33-34) znajduje się opis historyczny klasztoru benedyktynów na Świętym Krzyżu. Opis ten nic nie wnosi do obecnego stanu badań, ale stanowi ciekawy wątek łączący kościół w Bielinach i klasztor świętokrzyski, a mianowicie w kościele bielińskim są wmurowane tablice pochodzące ze Świętego Krzyża³⁴.

Dokumenty wpisane na stronach od pierwszej do szesnastej – z wyjątkiem dokumentu z 18 stycznia 1949 r. – zostały spisane jedną ręką, ładnym kaligraficznym pismem. Następnę wpisy sporządziła jedna osoba, a był nią prawdo-

²⁷ Tamże, s. 22.

²⁸ Tamże, s. 23.

²⁹ Tamże, s. 24.

³⁰ Tamże, s. 25.

³¹ Tamże, s. 25.

³² Tamże, s. 26.

³³ Tamże, s. 29.

³⁴ *Corpus inscriptionum Poloniae*, t. 1, *Województwo kieleckie*, z.1, *Miasto Kielce i powiat kielecki*, red. J. Szymański, wyd., wstępem i komentarzem opatrzyła B. Trelińska, Kielce 1975, s. 41-45.

podobnie proboszcz parafii Bieliny, ks. Bolesław Rydzy³⁵, gdyż ostatnie dokumenty pochodzą z czasu jego zarządzania parafią Bieliny (1945-1953). W latach 1950-1994 nie zostały wpisane żadne dokumenty, ani też nie spisano żadnego wydarzenia związanego z parafią Bieliny. Była to martwa księga.

Dopiero od strony 39 następuje we właściwym tego słowa znaczeniu kronika parafialna – jest to od czasu objęcia urzędu proboszcza parafii Bieliny przez księdza Jana Tusienia (nominacja w maju, a wprowadzenie na urząd proboszcza 16 czerwca 1994 r.) Zawiera ona opisy uroczystości parafialnych (nawiedzenie figury Matki Boskiej Fatimskiej, uroczystości pierwszokomunijnych, Bożego Ciała, rekolekcji, wizytacji biskupich, a także z życia codziennego parafian i prowadzonego remontu kościoła i jego otoczenia, który jest kontynuowany do dnia dzisiejszego).

Obok wspomnianej *Kroniki* w archiwum parafialnym w Bielinach znajduje się „Plan zamiany gruntów do plebanii Bieliny należącej”. Zanotowano na nim: „Obecny plan geometryczny przestrzeni gruntów do plebanii w Bielinach należącej jako za podstawę do układu projektującej się zamiany gruntów między plebanią a kapitułą użyty, przez komisarzy delegowanych i obydwie strony podpisany zostaje. Bieliny dnia 3/15 listopada 1847 roku.” Plan przedstawia dobra należące do proboszcza w Bielinach i do Kapituły Katedralnej w Krakowie, a zarazem przestrzenne rozmieszczenie Bielin, składających się wówczas z obecnej ul. Starowiejskiej i Podmieścia (części obecnej ul. Żeromskiego), znajdującego się na północnym stoku góry, na której leży kościół. Cmentarz grzebalny leży na wschód od kościoła, po prawej stronie drogi, która wówczas przebiegała przez obecny tzw. „nowy cmentarz”. Na planie widnieje podpis proboszcza parafii Bieliny kanonika honorowego katedry sandomierskiej ks. Jakuba Gieraszińskiego oraz pełnomocnika Kapituły Katedralnej Krakowskiej, kanonika Kolegiaty Kieleckiej i oficjała konsystorza generalnego ks. Macieja Majerczaka. Plan jest w złym stanie, przetarcia na zgięciach spowodowały rozerwanie na dwie części – obecnie zabezpieczony na razie w foliowej koszulce.

W nieopisanej teczce znajdują się następujące dokumenty i pisma:

1. Protokół przekazania administratorowi ks. Aleksandrowi Grabozińskiemu kościoła i probostwa parafii Bieliny, sporządzony 9/21 lipca 1893 r., po śmierci ks. Walentego Pękalskiego.

2. Pismo z 2 lutego 1869 r. Józefa Teligi, wieczystego dzierżawcy osady młynarskiej we wsi Bieliny w sprawie udzielenia mu pisemnego dowodu na wieczyste posiadanie takowej przez Kapitułę Katedralną Krakowską.

3. „Ogólny spis ludności do spowiedzi i nie do spowiedzi w parafii Bieliny” oraz na tej samej karcie: „Spis ludności brakującej w parafii Bieliny od 1914 do

³⁵ Proboszczem parafii Bieliny był od 15 marca 1945 do grudnia 1953 r.

1925 r.” (według schematu: mężczyźni, kobiety, w wojsku, w Polsce, w Prusach, Ameryce, Francji).

4. Lista wywiezionych do Oświęcimia [w nocy z 12 na 13 kwietnia 1941 r.]

5. Wspomnienia pośmiertne o ks. Feliksie Nowackim³⁶. Brak podpisu autora i daty spisania wspomnień, w których zapisano, iż ks. Nowacki napisał list 1 czerwca 1941 r., przekazując w nim mienie zarządzającym gospodarstwem.

6. Lista zabitych przez Niemców w parafii Bieliny [8 marca 1944 r.]

7. Kielce, 1 czerwca 1944 r., wikariusz generalny P. Kałwa zawiadamia o redukcji mszy św. za dobrodziejów kościoła bielińskiego.

8. „Rejestr parafii Bieliny z 1948 r.” [Spis ludności parafii według miejscowości].

9. Sprawozdanie z duszpasterstwa stanowego w parafii Bieliny dla Referatu Duszpasterstwa w Kielcach z 12 maja 1948 r.

10. Pismo kard. A. S. Sapiehy z 24 lutego 1949 w sprawie odpustów [zob. w kopiarzu, s. 25]

11. Kielce, 26 lipca 1949 r., zezwolenie na poświęcenie i odprawienie mszy św. polowej w kapliczce w Hucie PodlŹsicy.

12. Kielce, 6 września 1950 r., Edward Muszyński zezwala na jednorazowe odprawianie mszy św. w kaplicy w Hucie PodlŹsicy, z zachowaniem przepisów liturgicznych.

13. Kielce, 5 grudnia 1950 r., pismo Kurii Diecezjalnej w Kielcach.

14. Kielce, 31 czerwca 1954 r., pismo biskupa sufragana kieleckiego Franciszka Sonika w sprawie poświęcenia dzwonów w parafii Bieliny.

15. Kielce, 30 czerwca 1966 r., w sprawie prowadzonych prac konserwatorskich. Pismo Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wymianie ławek na nowe.

16. Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z 15 lutego 1967 r. w sprawie wpisania kościoła w Bielinach do rejestru zabytków.

17. Lista proboszczów parafii Bieliny, sporządzona w rękopisie, bez autografu i daty:

„7 IV 1920 – proboszcz ks. Feliks Nowacki; w nocy z 12/13 IV 1941 ks. F. Nowacki i ks. Bolesław Charzewski wywiezieni do Oświęcimia; w grudniu zmarł ks. Nowacki;

16 IV 1941 – administrator czasowy ks. Jan Strzelecki, proboszcz parafii Krajno;

³⁶ Ks. Feliks Nowacki, proboszczem parafii Bieliny był od 7 IV 1920 do 12/13 IV 1941 r., kiedy to został aresztowany przez Niemców i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie zginął w 1942 r., natomiast w „Liście proboszczów parafii Bieliny” (archiwum parafialne w Bielinach) zapisano, że zmarł w grudniu 1941 r.

9 V 1941 – administrator parafii ks. Jan Piskorz do 16 X 1942 r.

27 X 1942 – proboszczem parafii ks. Władysław Niedźwiecki; po zamachu na życie 21 VIII 1944 r. dokonanym przez byłego wikarego Stanisława Zapartę zrezygnował z probostwa 1 IX 1944 r. – administrację parafii prowadził ks. wikary Stefan Nowacki;

15 III 1945 r. – proboszczem ks. Bolesław Rydzy;

22 XII 1953 r. – proboszczem ks. Stefan Niedzielski;

17 VIII 1956 r. – proboszczem ks. Franciszek Krużel; zmarł 17 II 1965 r.

16 III 1965 – proboszczem ks. Kazimierz Wieczorek do 16 XI 1968 r.”

Lista została prawdopodobnie spisana przez ks. K. Wieczorka, gdyż datę jego odejścia (16 XI 1968) zapisano inną ręką.

W archiwum parafialnym w Bielinach znajduje sięteczka z protokołami wizytacji dziekańskich od 1938 do 1995 r. oraz kserokopie katalogu zabytków kościoła i cmentarza parafialnego, wykonane ze zbiorów Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na prośbę ks. proboszcza Jana Tusienia, gdyż oryginały zaginęły. W archiwum są również najnowsze dokumenty, których tutaj nie zamieszczono.

Archiwum parafialne w Bielinach jest nieuporządkowane i nie ma nadanych sygnatur, a to ze względu na szczupłość zasobu archiwalnego. Po przeprowadzonej kwerendzie nie stwierdzono w nim dokumentów pergaminowych, a także najwcześniejszych ksiąg metrykalnych – o których wspomniano w inwentarzu z 1889 r., wpisanym do *Kroniki parafialnej*.

DAS PFARRARCHIV IN BIELINY

Laut Bestandsverzeichnis von 1889 verfügte das Archiv der Pfarrei Bieliny damals über Matrikelbücher ab 1637, d.h. seit Gründung dieser Pfarrei, sowie über Pergamindiplome aus der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts. Gegenwärtig gehören zum Archivbestand der Pfarrei Bieliny: Matrikelbücher (Taufbücher ab 1865, Traubücher ab 1867 und Totenbücher ab 1871), ein als „Pfarrarchiv“ betiteltes Buch, das zum Teil Kopien von Dokumenten aus den Jahren 1850-1950 enthält und erst ab 1994 eine Chronik im eigentlichen Sinne darstellt, ein Plan der Erdarbeiten von 1847, Dokumente aus dem 19. Jahrhundert sowie zeitgenössische Dokumente und Schreiben von Diözesanoberen und staatlichen Behörden, Protokolle von Visitationen des Dekans aus den Jahren 1938-1995 sowie ein Katalog der historischen Sehenswürdigkeiten der Kirche und des Friedhofs von Bieliny. Das Archiv enthält weder Pergamindokumente noch die ersten Matrikelbücher. Wegen der Kärglichkeit der Archivbestände besitzt das Pfarrarchiv in Bieliny keine Signaturen.

Aus dem Polnischen übersetzt von Herbert Ulrich